

Dokumenty pro řešení problému s osvětlením ve vašem okolí

Jelikož je v ČR obtížné řešit problém s nevhodným veřejným osvětlením a světelným znečištěním (je skoro nemožné dopátrat se toho, na koho konkrétně by se bylo možné obrátit a když už, tak jakým způsobem postupovat), rozhodli jsme se s touto veřejností pomoci.

S tím, jak se osvětlenost prudkým tempem zvyšuje a rozšiřuje, začíná se tato problematika řešit na úrovni mezinárodní i vnitrostátní. Spolu s našimi právníky jsme dali dohromady tyto **dokumenty**, které slouží jako **argumenty proti obtěžujícímu či nevhodnému osvětlení**. Pokud nežádoucí zdroj osvětlení nepřiměřeně zasahuje do Vašeho práva na příznivé životní prostředí, které zaručuje čl. 35 odst. 1 Listiny zákl. práv a svobod, bude s tím úřad muset něco udělat. Dokumenty jsou průřezem toho, k čemu došla odborná veřejnost a státní orgány – Senát ČR, Ministerstvo životního prostředí ČR, Akademie věd ČR aj.

Zde je stručný přehled, čeho se jednotlivé dokumenty týkají:

[Stížnost proti zásahu do práva na příznivé životní prostředí](#)

Wordovský dokument od advokátů, který můžete vyplnit a zaslat na příslušný úřad. Vzor psali naši právníci, takže se jimi úřady budou muset zabývat.

[Usnesení Senátu ČR k závěrům 21. veřejného slyšení Senátu na téma Světlo – dobrý sluha, zlý pán, které se konalo 14. 9. 2020](#)

Senát v tomto dokumentu konstatuje, že *"Řešením je používání osvětlení s regulovanou či omezenou intenzitou a vhodným složením vyzařovaného spektra bez či s minimalizací modré složky"*.

Na uvedeném slyšení vystoupil i Hynek Medřický. Video záznamy všech příspěvků ze Senátu na toto téma najdete na jeho [YouTube kanále](#). Zde jsou vybrané přednášky:

- [doc. RNDr. Zdeňka Bendová, Ph.D. - Světlo a fyziologie člověka a živočichů](#)
- [RNDr. Hana Konrádová, Ph.D. ve svém výstupu mluví mj. o stromech, jak trpí v noci pod světlem](#)
- [astronom Michal Bareš v čase 4:00 popisuje, jak je skoro nemožné najít kontakt, kam by se bylo možné obrátit se stížností kvůli obtěžujícímu či nevhodnému osvětlení](#)
- [Hynek Medřický](#)

[Stenozáznam z celého slyšení v Senátu](#)

[Opatření MŽP ČR související se světelným zářením \(EIA\) ze dne 30. 6. 2020](#)

V textu MŽP doporučuje náhradní teplotu chromatičnosti (CCT) max. 2700 K, tj. teplá barva světla se sníženým podílem modré složky. Vhodnější je však CCT ještě nižší (pro porovnání – sodíková výbojka s teplým žlutým světlem má CCT obecně okolo 1800 K až 1900 K).

[Stanovisko Komise pro životní prostředí AV ČR z 2. 10. 2018](#)

Důležitost střídání světla a tmy, negativní dopady nepřírodního-umělého osvětlení v noci a kroky k jejich řešení.

[Materiál MŽP ČR List č. 5 Osvětlení – vnitřní osvětlení, osvětlení vnějších prostor a související instalační práce](#)

Zdůvodnění potřebnosti a možnosti úspor u světelných zdrojů vnitřního i venkovního osvětlení.

[Stanovisko CIE k nevizuálním vlivům světla - *Doporučení správného světla ve správný čas* \(anglický dokument\)](#)

V tomto dokumentu jsou uvedena základní doporučení vystavování se světlu. Jedná se o doporučení používat:

- světlo s vysokým cirkadiánním efektem na nevizuální systém člověka a jiných živočichů během dne, tj. světlo, které vyzařuje modrou, azurovou a zelenou spektrální složku, a naopak zase
- večer a v noci používat světlo bez obsahu těchto složek, tedy světlo, které vyzařuje delší vlnové délky, tj. žlutou, a především oranžovou a červenou

Přikládáme i [zkrácený český překlad](#).

[Norma ČSN EN 12464-2 – Světlo a osvětlení, str. 11](#)

Jedna strana z normy ČSN EN 12464-2 – *Světlo a osvětlení*, kde v oddíle 4.5 *Rušivé světlo* je v Tabulce 2 jako přípustné maximum světla stanovena max. hodnota světla na objektech v době nočního klidu, tedy např. na parapetě okna, 5 luxů (parapet Hynek Medřický měřil ve videu o nasvícených přechodech). Tato hodnota je běžně překračovaná silným veřejným osvětlením.

[Osvětlovací příručka pro obce](#)

Příručka MŽP ČR, která je určena zejména zástupcům obcí a měst, kteří plánují a realizují rekonstrukce, výměny a instalace nových svítidel.

[Výrobci oranžových světél](#)

Když už se někde večer svítit musí, je nezbytné, aby se svítilo vhodně (s co nejmenším dopadem). Proto nabízíme přehled parametrů a dostupných značek přijatelných světél.

[Grubisic et al. \(2019\)](#)

[Review: Light Pollution, Circadian Photoreception and Melatonin in Vertebrates](#)

Umělé světlo v noci může u obratlovců vyústit v nežádoucí fyziologické následky – potlačení sekrece melatoninu a narušení cirkadiánních rytmů. Melatonin se snižuje už při velmi nízkých intenzitách, např. u ryb od 0,001 lx, u člověka 6-0,002 lx.

[Perkins et al. \(2015\)](#)

[What is the effect of reduced street lighting on crime and road traffic injuries at night? A mixed-methods study](#)

Dopad sníženého pouličního osvětlení na kriminalitu a dopravní nehody v noci?
Tlumení a vypínání veřejného osvětlení nezvyšuje nehodovost ani kriminalitu.

Další dokumenty (v případě potřeby) najdete např.

na <https://svetelneznečisteni.cz/ke-stazeni/> a na www.bilesvetlo.cz/ v sekci Studie a články.

V souvislosti s nevhodným veřejným osvětlením a světelným znečištěním je dobré také vědět o tzv. **principu předběžné opatrnosti** = je třeba zavádět předběžná opatření i v případech, kdy není jistota, zda k nežádoucím jevům dojde či jak rychle k nim dojde. V § 13 zákona č. 17/1992 Sb., o životním prostředí se uvádí, že „lze-li se zřetelem ke všem okolnostem předpokládat, že hrozí nebezpečí nevratného nebo závažného poškození životního prostředí, nesmí být pochybnost o tom, že k takovému poškození skutečně dojde, důvodem pro odklad opatření, jež mají poškození zabránit“.

Postup pro jednání s úřady:

Ve wordovském dokumentu *Stížnost proti zásahu do práva na příznivé životní prostředí* **vyplňte potřebné údaje**

a

odešlete na příslušný úřad (městský/obecní), v místě vašeho bydliště ([kontakty zde](#)), který je povinen se Vaší stížností zabývat a nejpozději do 30 dnů od doručení Vás informovat o jejím vyřízení.